

драгиња адамовић
**НА
КРАЈУ
ТИШИНЕ**



БАНКА

Драгиња Адамовић:
НА КРАЈУ ТИШИНЕ

САВРЕМЕНА ПОЕЗИЈА

Уредници

Б. Л. Лазаревић

Драгомир Лазић

БАНКА

ДРАГИЊА АДАМОВИЋ

НА КРАЈУ ТИШИНЕ

КРУШЕВАЦ
MCMXXIX

“Тамо далеко је само недокучива тишина која расте – застрашујућа тишина која зауставља крик у људском грлу, тако да нико не може чак ни да завати.”

Ц. КУМАР

ДУША ВИДОКРИЛНА

I

Пропадам кроз светлост
Као слепи
Камен кроз воду

Нестајем

Пламен је моја љубав
Моје тело је река
Моје жеље почивају
У твојим брдима

II

На пучини са које дан
Напушта овај крај
Заспах

Лепоту тренутка наслутих
Где пламен са боговима
Испија поноре

Будећи се не видех ништа до себе саму
У пешчаној пустињи разбијеног
Огледала

III

Сунце иза ових понора
Ветар иза њих
Путеви иза ових понора
У часовима белине
Која се прелије преко пустог острва
Изједначавам се у хиљаду ликова
На дну себе

IV

Пребудна
Под влажним лишћем ноћи
Несталим стварима
Казујем себе
Уокруг тишина
Оштрицом камена
Грло ми стеже
Прстима да зароним
У померени предео
Ишчупала бих труло корење
Своје крви
Суновратима да вратим
Одузето

V

Оно што видим као и да није
Све бива у трену расточено
Неухватљиво
Па опет присутно
Нигде је и свуда
Гледам руке
Далеко у празно расцветале
Сигурне и топле
Хоће ли загрејати празнину
Или ће све постати слика
У дугом реду окамењених сенки

VI

Ништа не поричем
Моје речи су блато
Којим се сваког јутра умивам
Да не поверујем
У врсту лудила
Која је непроменљива
У свим слојевима васионе

Улазим у тајну шума
Не бих ли којим чудом открила
Траг између привиђања
И ничега

VII

За леђима
Оборене даљине прекопава
На сунцу звери дремљу
Испод уседмостручену
Сенку у зрак обувају
До вечери из њених руку
Израсту беле воде
И теку у небо
Прапочетно

VIII

Испред ока зачуђеног
Из кога је мећава вејала
Над каменом пустињом
Црну сенку у дну
Око себе окретала
А да ни знала нисам
Шта се у истину збило
Где је душа видокрилна
На земљу слетела
Ни зашто је рука пружена
Угашена пала
Испред великог зида

IX

Опоменута леденим уснама
Велике тишине
Нисам се зауставила
Предео један створен
Ради стварања
Птицама сам населила
Глас је понављао
Немогуће
Над шумом
Спаљен је дан

X

Из црног растиња
Отворише се капије
На које изађоше
Покривајући се белим кошуљама
Радозналост одшкрину тренутак и избаци
Своје залудно око
Поново затвори тренутак
Преврну подерану кожу
Окрете се на другу страну
Поново чух куцање
Тренутак се отвори
Где рече око ти спаваш
Затвори тренутак
Дува ветар рече двоглава сенка
У вратима
Размакнутог времена

XI

Све неста
Као и да не би
Кад гле
Незнан ожиљак бљесну
У залуталом листу
Несталих шума
Сагох се да боље видим
И истог трена
Слепоносни талас ме обори
Једно лице
Сво од чађи
Насмеја се
Великом доласку
И чудо се зби

Тамо где тишина кроз себе
Одјекну
Дигоше се нове шуме

XII

Ако за своју ризницу
Сакупљаш кости
Оних којима је све постало ништа
Можеш ме узети из ове воде
Са којом се ћутањем свађаш

Разбијена слика света
Таложи се
Иза испражњених очију
У дну мрачне пећине

XIII

У каменим огледалима
Њених вода
Све наше је ништа
Сањамо да смо живи
Док у нама
Спава васиона

РЕБРО АДАМОВО

Спустило се црвено сунце
Црвени се море
Црвени ветрови земљу растачу
Сунце у крилу праисконском
Бели се ребро Адамово
Под планином
Ева цвет у рукама држи
Лепша од смрти

* * *

Заиграјте кроз мене
И бићу вам златна основа
У празнини свемира

На невидљивом пољу
Невидљиве силе
Распредену нит
У море враћају

* * *

Ако си кушња
На падинама света
Нека је нехат загрешење прво
Нехат ћу пити нехајући
Махнито је све у мени
Дом нездомљен у пламену гори
Дом ми беше цвет под зраком
У башти прободено срце песак живи
Башта ми беше
Тањир земље под небом

* * *

Сва од трена
Лице мемлом зидова натопах
Тек на излазу
Очи дигох к небу
И не исках милост
Нит издајицу издах
И тад
Запљусну ме сјајем
Најдубљега светла
И остави изнемоглу
Пред напуштеном кућом
И непробуђеном децом
На тамној литици ноћи

* * *

Ти си измислио даљину
Била сам мисао твоја
И камен камену
И земља земљи
И вода води
Ја
Која сам опет
Ја

ЛУДА СТРУНА

Птица несаница
Лудошћу мојом
Долетела
На црвено брдо
Твоје земље
На зелену реку сна
На дну вира
Очи твоје
Челом несвестице
Луда струна
Лук затегнут
Рука твоја

* * *

Руку би твоју да зауставим
Оштрицом трава у камену укореењених
Пепео у мојој души
Ватра је танкоћудна у појасу
Опседнуте тишине

НЕКА СИ

Нека си
Обала
Стена без слуха
Мртви предео
Без другог лика
Нека си
Немуштост
Бахати играч
На вечитом леду
Нека си
Све што ниси

* * *

Стопе ми се обрушавају
Низ брдо инокосно
Где сву ноћ
Твоји ме прсти
У згорелу биљку
Пресађују

Лицем расплетена
У таме дно
Тишином стојим
Сан потоњи

* * *

Заустављено звоно
Прсти клизе
Далеки умор
Жар што тиња
Узеше своје

На зиду мртва лица
Подижем руке
Ветар ми кида прсте
Сва у белом клечим
Са оне стране сунца

* * *

Несан
Хладни пепео
Под лампом
Тужни осмех
У оку
Птице пад

* * *

У црну тачку сведена
Будим се
И као ноћ без патње
Гледам празно небо
Које су сви простори прелетели
И ником не казујем
Кога сам
У светлости
Као из сна
Пробудила

* * *

Оче не заобиђи праг
На коме зрно проса лежи

Осенченост текућих вода
Заклања број звезда
У сликама душе

* * *

Где свој ход не препознајемо
Странци јесмо
Но ми се не умето до грла закопчати
Пред страшним усудом
У светлост посегли дан љубимо
Пунећи очи стрелама
А очи су наше снег мрака
Који носимо

У ЈЕДНОМ ДАНУ

Живели смо
Да бисмо у једном дану
Препешачили све путеве просечене
Након рађања
У једном дану смо обгрлили
Шуме нашег века и побрали
Цвркуте птица не осетивши грех
За тај дан смо се калили
На усијаној земљи
За тај дан смо
Испраћали погледом све реке света
До њиховог увира

* * *

Ти који долазиш брзином муње
Убери цвет са дна света
Који за тебе чувам
На зеленом ћилиму
У сенци путог острва

* * *

Далеко
Од оголелог стабла
Без разума
Ширим руке
За једно друго лишће

Ивицом грана
Памтим његово име
Уништено заборавом света
Осуђеног да пропадне

МИ ОД ЗЕМЉЕ

* * *

У вече
Раскошно од сунца
Хтедох да побегнем себи
Испред бескраја

О земљо
Још једна врата
И једна светиљка
Од праха вечности
Зрно на твојем длану

МОГУ ЛИ

Могу ли
Кроз пустош ове ноћи
Празним рукама јутро
У потамнела лица да посејем

Ломљена собом да усним
Себе у другима
Своје право биће
Заборавом да пронађем

Без мржње да волим
Да одем а да се не вратим

НЕКО ДРУГИ

Душа ми на белом брегу сни
А неко мојим гласом виче
Пробудите је
Да у виду своје крви
Гранитну стену нађем
Што некад срце би

КАМЕН И ПТИЦА

Пут до њеног срца био је бистар поток
Сада у пресахлом потоку сања камен
А на сувој грани занемела птица
Слуша гребање црва под кором

* * *

Куд оде
У хаљини од паучине
Тама
Са варницом туђег ока
Ко је она
Што тако сигурна у себе
Дође на прстима
И посве невидљива
Остави прободеног паука
На зиду
Ничије
Собе

ПОД КРУНОМ

Просјак стари
Живота шару утиснуту
Као торбу свикнуто носи
И упире поглед у корак свој земни
Мирно је све
Само обрва се једна мршти
Ко да путник вољом бића
Немиле догађаје у крајње исходиште гони
Сваки члан под круном његовом
Мора на свом месту бити
Кад натоварена лађа у луку приспе
Те настане цика са разменом робе
Која ништа не значи
Осим што се душа
Струјањем живота опије

ПОМЕРЕНИ КАМЕН

На ногама огромне штуле
У руци нож
Улица пуста широка
Лупају штуле по њој
Нисам то ја
То је ноћ и тама без дна
Високо бацам нож
Са њене усне капље крв
Падам уз њен бок
На отргнутом рубу неба
Четири бела кипа
Гледају из ње
Померени камен
Тајна од свега већа
Притиска ми чело

ПОД ЗНАКОМ МОГ ВРЕМЕНА

Видиш ли ме ти што зовеш
Са оне стране обале
Како нестајем под каменом
Који си издубио
А који ме обележавао и који сам
Као знак мог времена носила
Не одупири се
Поцепаће ти плаветнило
Које те штити од сечива таме
Што навире до врха памћења
Ноћас се нечија сенка укрстила
Са сенком планине под којом стојиш
А празнооки распињу мреже
И све воде су њихове
Чији таласи оштрим зубима кољу
Све што се сустигло као пред ишчезнућем
Здробиле утрнуло светло између две обале
Некуд ме одводе
Све брже иду
Све их је више
А само половину лица ти видим
Друга половина се губи у руменом одсјају
Све јаче жеђи
Можда је то
Оно што чува тајну
Стигли су до краја шуме
О којој ти нисам говорила

Поскидали птичја гнезда
И наложили велику ватру
Затим су поседали у круг
Нешто смишљали
Бацили камен
Који су ми одузели
Сам се докотрља до мојих ногу
Подигох га и пођох
Повијена сенка се одлепи од зида
Нож испаде из руку
Као јаук севну сечиво
Заривајући се у земљу
Стигла сам до неког станишта
Где чух жагор
Неког траже
Једна сенка се усправи
Опет су ми за петама
Не могу да се вратим
Страх ме је
Не чујем више струј живота
А морам бити сигурна
Да светлост долази изнутра
Ако не будем могла да се покренем
Хоћу ли знати
Је ли ово прогон или слобода
Морао је неко пре мене да зна
Неко ко се не предаје
Која су ово времена
Када те више не познајем
Дошла сам из пепела
Птице твојих очију пробудише ме из сна

Дуго сам већ овде
Руке ми миришу на угашене свеће
Сва врата су закључана
Сенка ми сенком траг покрива
СТИГОХ и проговорих
А нико се не одазива

* * *

Лице утопљенице се изменило
Намрштила се у свом раму
Нисам схватила ко је убица
У туђи потиљак настањен
Долазио је на реку
Откривајући њене матице
Пита се како је изгледало
Оне ноћи када је
Дошао да опере руке
Један глас
Вратио ме на право место
Испитивали су последњег сведока
Утопљеница коју су извукли
Испод трулих жила
Седела је на осуђеничкој клупи
Сведок је пружио обе руке према њој
Костур је звекнуо
Гледала сам
Као што се гледа у тамни облак
Очекујући крупне капи кише
Пожелела сам олују
Испод потамнеле косе сунца
Просули су прегршт праха
Задовољени
Раздрљених кошуља
Са тупим погледом сите звери
Спокојно су пошли у мрачне улице

Ношени новом глађу
Стресаће дрхтавицу у лавез
Мртвих паса
Иза укочених зеница
Нестајао је свет
Којим сам прелазила своју путању
Повезана
С непознатим елементима
И да мени остаје део пута
Који морам да пређем
Без милости
Ствари које су ме повезивале
Са светом злочина
Осећала сам као нешто неприродно
Њихово право постојање
Било је изван круга
Силазећи каменим степеницама
Ветар је залупио врата
Светлост се угасила
Нисам могла доказати
Једно лице
Развукло је уста у зао осмех
Како је отворено и снажно ово лице
Ова облагодворена пакост
Под чијом снагом
Све тоне и васкрсава

ПОД СТАКЛОМ ВУЛКАНА

Лежао сам закопан у песку
И мислио на четири стопала
На обали су седели мртви људи
Жвакао сам храну који они жваћу
Храну без укуса
Две руке су изнеле земљану чинију
Пошао сам да их зауставим
Додирнем
Вратим
Нисам успео
Чинија је пала испред мојих ногу
И преобразила се у безброј чинија

* * *

Човек рибљих очију
Пратио је сваки мој корак
А тамо иза узаних капија
Горела је свећа у славу ничег

* * *

Лађа спуштених једара
Улази у ноћ
У лађи хаос и крици

Један оџак се дими

* * *

Жена модрих очију
Ставља погачу под сач

Је ли то голгота
Питају уста иза црног зида
У ваздуху дрхти распети звук

* * *

На крају наших шума
Велики ловац нишани откуцаје
Мога срца
На каменој плочи зелени мрави
Мрве историју једне замишљености

* * *

И кретох пут брда
А под њим непокретна мочвара
Окренута према свом распореном трбуху
Из кога се помаљала огромна
плећа немани
Чија је рика избацивала муљ
Прљави мехури крви покрише распорени трбух
мочваре
Глатка површина задрхта
До зеленог подножја набори се удвостручише
Неман изрони главу
Љигаве шапе докопаше се тла
Чујем јој кораке а не могу да се покренем
Неман се устреми
Из широких ноздрва куљну дим
Кроз дим видех две снажне руке
Светлост и тама као да се спојише
Затим се чу цепање
Човек је располутио неман
Обе половине је бацио на земљу
Благим погледом гледао је
Једну половину немани
Која се мирно враћала у мочвару
И другу чије угашено око не зна
За почетак ни крај

САДРЖАЈ

ДУША ВИДОКРИЛНА

- (Пропадам кроз светлост) 9*
- (На пучини са које дан) 10*
- (Сунце је иза ових понора) 11*
- (Пребудна) 12*
- (Оно што видим као и да није) 13*
- (Ништа не поричем) 14*
- (За леђима) 15*
- (Испред ока зачуђеног) 16*
- (Опоменућа леденим уснама) 17*
- (Из црног растиња) 18*
- (Све неста) 19*
- (Ако за своју ризницу) 20*
- (У каменим огледалима) 21*

РЕБРО АДАМОВО

- (Спустило се црвено сунце) 25*
- (Заиграјте кроз мене) 26*
- (Ако си кушња) 27*
- (Сваод трена) 28*
- (Ти си измислио даљину) 29*
- Луда струна 30*
- (Руку би твоју да зауставим) 31*
- Нека си 32*
- (Стопе ми се обрушавају) 33*
- (Заустављено звоно) 34*
- (Несан) 35*
- (У црну тачку сведена) 36*
- (Оче не заобиђи праг) 37*

(Где свој ход не препознајемо) 38
У једном дану 39
(Ти који долазиш брзином муње) 40
(Далеко) 41

МИ ОД ЗЕМЉЕ

(У вече) 45
Могу ли 46
Неко други 47
Камен и птица 48
(Куд оде) 49
Под круном 50
Померени камен 51
Под знаком мог времена 52
(Лице утопљенице се изменило) 55
Под стаклом вулкана 57
Човек рибљих очију 58
(Лађа спуштених једара) 59
(Жена модрих очију) 60
(На крају наших шума) 61
(И кретох пут брда) 62

Драгиња Адамовић: Н а к р а ј у т и ш и н е.

Уредник издавачке делатности: Љубиша

Бидић. Издаје: „Багдала“.

Тираж: 1000. Штампана:

„Графичар“ Крушевац,

Закићева 11.



Народна библиотека Србије, Београд

ВРСТА ГРАЂЕ..... : монографска
публикација, текстуална грађа, штампана
ДРЖАВА ИЗДАВАЊА..... : Југославија, Србија
ГОДИНА ИЗДАВАЊА..... : 1979
ЈЕЗИК ТЕКСТА/ОРИГИНАЛА . : српски (ћирилица) /
ОБЛИК САДРЖАЈА/КЊ.ОБЛИК : / поезија
РАД ПОСЕДУЈЕ..... : публикација није илустрована
АУТОР..... : [Адамовић, Драгиња](#) - аутор
НАСЛОВ..... : На крају тишине
ИМПРЕСУМ..... : Крушевац : Багдала, 1979
ШТАМПАРИЈА..... : . - (Крушевац : Графичар)
ФИЗИЧКИ ОПИС..... : 61 стр., 17 цм
ЗБИРКА..... : (Савремена поезија)
UDK..... : 886.1-14
COBISS.SR-ID..... : 45707015